

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 95. ANUL XII.

Sabiu, in 315 Decembre 1864.

tru provincie din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe ann 12
pe 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Diet'a transsilvana.

Siedinti'a din 9/21 Octobere 1864.

Dupa citirea protocolului in limba magiara, se comunica petitunea comunelor Borgo-Prundului pentru o judecatoria de instantia prima in mijloculu lor, si se da comitetului pentru impartirea terei.

Apoi se citescu respunsurile in. presidiu gubernialu la interpelatiunile lui Klein si consoti si Dr. Ratiu si consoti, privitoare la cert'a teritoriala intre comunele Jadu, Pinticu si Dumitra din distr. Bistritiei de o parte si Ilv'a mica, Feldra, Neponu si Rebrisiora de alta parte: ceea, ca hotarirea judelui singularu din Bilacu prin Tabl'a reg. s'au anulat, ear cest'a ca cert'a prin p. n. resolutiune a Mai. Sele. c. r. apostolice dto 31 Martiu 1864 pe calea politica s'a terminatu, si ca pana la aducearea unei decisiuni finale pe calea judecatorésca are a se sustine statulu quo.

Apoi trecendu-se la ordinea dilei, adica la Titlulu II din preliminarulu pentru fondulu de dessarcinarea pamentului (comunicatu in nr. tr.),

Puscariu modifica amendementulu seu din siedinti'a din urma intr'acolo, ca sa se lase afara cuvintele: din fondulu pentru administratiunea politica. Propunerea lui Puscariu e sprijinita si in form'a acést'a schimbata.

Dupace mai vorbescu Plecker si C. Schmidt in favorea propunerei cestui din urma; apoi dupace Herbert intreba pre repr. regim., ca din ce ómeni suntu compuse comisiunile de verificatiune? si repres. regim. raspunde, ca in acelea functiunea parte ampoiati dela esactoratulu provincialu, cari mai nainte au fostu ocupati la catastru, parte si ampoiati politici disponibili si jurati in oficiulu lor; in fine dupace Klein recomanda de nou propunerea comitetului:

urméza votarea asupra tuturor amendementeloru aduse.

Propunerea lui Herbert (Stergereá celoru 25,000.) nu se primesce.

Puscariu va acum sa retraga propunerea sea de totu, Presied. insa nu concede, si I. Balomiri reflecta cu totu dreptulu, ca propunerea este deja proprietate a dietei.

Propunerea lui Puscariu nu se primesce;

propunerea lui Rannicher nu se primesce;

propunerea lui C. Schmidt (imputinarea comisiunilor verificatore) se primesce.

Titlu III. Ajutamentu la spele de regie ale administratiunei justitiarie.

Pretensiunea regimului pe 14 luni face 69047 fl.

Justitia civila are de a face totdeun'a si pretutindeni cu compunerea causeloru de contraversia a cetatienilor de statu. Tote aceste contraversii suntu fara deosebire trebi private ale partideloru, pentru a carora decisiune legala are statulu asemenea de a ingrijii: A deschilini unu singuru soiu de contraversia si a nu impune spele pentru compunerea acelor'a nici statului, care denumesce si platesce pe autoritatfle judecatorési, nici partideloru, ci a le impune unui alu treilea cu totulu neinteresatu, si anume fondului pentru dessarcinarea pamentului, precum se intempla acést'a cu procesele urbariali; ast'a prin nimicu nu se vede justificata. Dreptu aceea comitetulu si-tine de datorintia a propune stergerea de totu a acestei sume de 69047 fl., cu atatu mai vertosu, caci o astfelu de pretensiune cátra nici un'a din provinciile germano-slavice nu s'a facutu. (Bugetulu statului pro 1864).

G. Manu roga pre repres. regim., ca deca va voi sa mai vorbeasca, sa vorbeasca inainte de inchiderea desbaterei; Presied. riepta acést'a pretensiune ca incompetente.

Asupra punctului acestuia se desbate mai indelungatu. Repres. regim. Lazu, provocandu-se la p. n. re-

solutiune din 30 Augustu 1855, cere incuviintarea summei de 69,047 fl.; Br. Salmen (de doue ori), C. Schmidt, Binder, Gavr. Manu, Mog'a si I. Balomiri suntu incontr'a lui Lazu si pentru comitetu; Russu merge si mai departe si propune, a se provoca regimulu, ca spelele facute sub titlulu 3 pe an. 1861, 1862 si 1863, sa le rebonifice fondului de dessarcinarea pamentului.

Budacker combate propunerea lui Russu; Axentiu Severu si iarasi Russu o sustinu, I. Balomiri o combate din punctu de vedere formalu, caci acum se desbate bugetulu pe a. 1864, si aici nu se potu amesteca anii de mai nainte. In fine Russu retrage propunerea sea, spre a o face la alta oca siune mai oportuna.

La votare se primesce propunerea comitetului.

Titlu IV. Summe de computu la capitaluri.
Pretensiunea regimului pe annu admnistr. 7000 fl.
pe Novembre si Dec. 1864 — 1200 fl.

la olalta 8200 fl.

Aru fi de a se incuviintia

b) Anotatiune.

Emiterea obligatiuniloru in periodulu finantfalu dela 1 Nov. 1863 pana in finea lui Decembre 1864 au fostu preliminarata la unu capitalu de 1,917,410 fl. In fapta s'au licidatu pana in finea lui Iuliu 1864 summ'a de 3,090,380 fl., prin urmare a debuitu sa fia si summ'a ceruta de computu mai mare.

Si despre acoperirea acestui supererogatu aru fi de a se cere deslucire dela inaltulu regimulu.

Rosenfeld roga pre repres. regim., a da deslucirile ce se ceru din partea comitetului.

Repres. regim. Lazu da aceste desluciri intr'acolo, ca capitalele fondului pentru dessarcinarea pamentului suntu de trei feliiuri: capitale in obligatiuni, capitale, din cari se platescu numai cametele (caci dreptulu de proprietate e inca in dubiu), in fine capitale licidate dar inca neradicate. Apoi din aceste 3 mill. 1,350,000 s'au datu preotimei lu'erane antecipando in a. 1863, si asiá numai in annu acela s'au adusu la fondulu de dessarcinare, si apoi in annu acela s'au platitu in obligatiuni de dessarcinare statului indereptu. Asemenea si fiscalulu s'au platitu 261,450 f. In fine restulu de 400,000 s'au platitu celoru competinti; si asiá statulu n'a preliminaratu nici decatu mai multu decum se cuvine; de aceea nu afla de lipsa mai departe anotatiunea de sub titlulu IV.— Rosenfeld inca e de parerea acést'a, si propune a se sterge anotatiunea; si fiindca cu acést'a se 'nvoiesce si referintele, desbaterea se termina, si

la votare titlulu IV. se primesce, ear anotatiunea se sterge.

Titlu V. Interese (rente) celoru indreptatiti.

Pretensiunea regimului pe annu administrativu 2,452,077 f.
pe Nov. si Dec. 1864 — 1,500 f.

la olalta 2,452,577 f.

Dupa aculusu 5 la titlulu V. pretensiunea acést'a se bazeza

1. pe faptul, ca pana la finea anului adm. 1862 s'au emis obligatiuni in summa de 39,875,650 fl.

2. pe presupositiunea, ca in decursulu anului adm. 1863 se voru emite obligatiuni in summa de 5,706,940 fl.

3. pe presupositiunea, ca in annu 1864 se voru emite obligatii numai in summa de 1,917,410 fl.

Prin urmare rentele au debuitu sa se compute dupa unu capitalu de — — 47,500,000 fl.

Dupa informarile Esactoratului de statu insa summ'a obligatiuniloru emise pana acum'a resulta, dupa cum urméza:

a) pana la finea anului adm. s'au acoperitu prin obligatiuni numai unu capitalu de 40,624,060 fl.

b) in a. 1864 s'au emis obligatii in summa de 3,090,380 fl.

cu totulu 43,714,440 fl.

Dupa capitalulu estradatu pâna in finea anului 1863 cu 40,624,060 fl. suntu de a se dá interesele de la inceputulu anului adm. 1864, si celoru indreptatiti le competu rentele 5%—li pe deplinu in summa de 2,031,203 fl.

In Novembre si Decembre nu vinu de a se platí interese, si dupa cum indigitéza Esactoratulu aulicu de creditu, vine a se luá numai o summa calculo rotundo cu 1,500 fl.

Dupa capitatulu de 3,090,380 fl. se incepe prestarea cametei in deosebite tempuri sub decursulu periodului finantfalu curentu, si se presupune, ca spre acoperirea renteloru dupa capitalulu acest'a va ajunge jumetate din interesele anuali calculate cu 77,259 fl.

Prin urmare se ceru pentru rente pe sém'a celoru indreptatiti — — — 2,109,962 fl. care summa aru fi de a se incuviintiá.

c) Anotatiune.

Dupa informárele date supletórie din partea Esactoratului de statu, afara de capitalulu acoperitu pâna la finea anului adm. 1863 cu 40,624,060 fl. se mai platesce inca de cátra fondulu pentru dessarcinarea pamentului dela 1 Iuliu 1848 incependu camet'a dupa 3,178,830 fl. m. c. séu 3,337,774 fl. v. a., pentru carii inca nu s'au estradatu obligatiuni din cauza, ca dreptulu de primire sta sub contraversia.

Despre modulu, cum sa se acopere rentele aceste, despre cari in propositiunea regimului nu s'a facutu pomenire, e de lipsa deslucire din partea regimului.

G. Manu róga pre represent. regimului, a dá acum deslucirile, ce la desbaterea generala promisese a le dá la titulu V.

Representantele regimului L a z a r u pledéza in cuventu mai lungu pentru incuviintiarea sumeloru pretinse de regimu, a cároru corectitate o documentéza si propune, a se modificá sumele aretate de comitetu in modulu urmatoriu :

„Dupa aretárele esactoratului de statu capitalulu camatubilulu la finea anului 1863. este urmatoriulu :

a) pâna la finea anului admin. 1863 prin obligatiuni edate erá acoperitu numai capitalulu de 40,624,060 f.; mai departe

b) pâna la an. 1863 s'a fostu licuidatu pentru capitale de contraverse neasignate summ'a de 4.149,009 f. ;

c) capitale in obligatiuni licuidate si asignate, dar inca neradicate 5,171,284 f.; acestor'a apoi correspundu cá interese 5% : ad a) 2,031,203 f., ad b) 207,450 f.; ad c) 258,564 f., cu totulu 2,622,077 f.,— si astifelu dar aru fi a se rectificá summele eruite de comitetu.

Eppulu Br. S i a g u n ' a in cuventu insotitu de acclamatuni vii de tóte pártile propune, cá Maiestatea Sea sa fia rogatu din partea dietei, cá sa se indure a daruí pe seam'a dotatiunei preotiloru fára deosebire de religiuni crestine, interesele acelei despagubiri, ce compete fiscalu din fundulu regescu.— (Acésta propunere, cá propunere independinte, presedintele n'o póte priimi acum la desbatere, ci róga pre propunatorulu a o dá cá propunere independinte in intiolesulu § 43. din regulamentu, si apoi o va aduce la ordinea dílei.)

P u s c a r i u e de parere, ca de óre ce preliminarulu an. 1863 se aduce la cunoscentia numai acum, dupace cei 71½ xr. s'au si aruncatu pe tíera, s'au prescrisu si s'au radicatú, diet'a nu póte avé alta basa decátu rezultatele din 1862. Déca in sa aruncaturile escalculate dupa rezultatele an. 1863. s'aru urcá barem numai cu ½ xr., densulu nu póte dá invoierea sea la acést'a.

de R o s e n f e l d, cam imputandu comitetulu, ca si-a luatú de basa rezultatele din 1862, ear nu cele din 1863, care inca le aveá gat'a, propune, a se substitui in loculu summeloru aretate de comitetu sumele aduse inainte de representantele regimului; ear anotatiunea de sub c), cá un'a ce a devenitu de prisosu, sa se stérgea. — E sprijinitu.

G. Manu liniscece pre Puscariu si priimesce propunerea lui Rosenfeld. — Asemenea si refert. Klein, care díce, ca propunerea, ce o-a facutu representantele regimului, este basata pe date autentice, si erá sa se faca si din partea unni representante alu comitetulu. — P u s c a r i u nu se póte multiamí cu mangaierea, ce ioa datu G. Manu, ci róga pre comitetulu, sa respunda la 'ntrebarea: ca óre nu se voru urcá aruncaturile si preste 71½ xr. ? — Klein respunde, ca déca diet'a va incuviintiá in tillarile urmatóre stergerile, ce le a facutu comitetulu, atunci acest'a póte dá assecurarea, ca aruncaturile nu se voru urcá; ear la dincontra nu.

Dupa-ce R o s e n f e l d mai combate acea parere a lui Puscariu, cá candu summele cerute s'aru acordá regimului, cáci se acórdatierei si creditoriloru tie-rei, desbaterea se ncheia si

la votare se priimesce propunerea lui Rosenfeld, ear anotatiunea de sub c) se sterge. —

Cu acestea se termina siedinti'a la 1½ óra.

S a b i i u in 30 Novembre. Diu'a de astadi a S. Apostolu Andreiu, aniversari'a onomastica a Escellentiei Sele Parintelui Episcopu diecesanu Andreiu Baronu de Siagun'a, este pentru intréga eparchi'a greco-orientala a Transsilvaniei o di de bucuria si de serbatóre. Tinerimea pedagogico-clericala din Sabiiu voiá sa fia cea d'antáiu intru a-si manifestá reverinti'a fiéscá cátra Archierevlu seu si facuse mai multe pregatiri pentru distinctiunea acestei díle; dar de óre ce Escellentia Sea —si deprecase ori ce manifestatiune sgomotósa, ea trebui sa se marginéscá pelânga iluminarea noului seminaru, infiintiatu tocmai prin staruinti'a si jertfirea particulara a Parintelui Episcopu. Si 'n adevéru iluminatiunea, ce o facú, din indemnulu seu propriu, in ajunulu serbatórei, esí frumósa, ba dupa impregiurárele nóstre mai amu poté díce pompósa. In cele 4 ferestre ale catului de josu erau puse câte dóue renduri de lampe; in catulu d'antáiu straluciá in lampe colorate numele A N D R E I U ; ear in catulu alu doilea in un'a din ferestrele din mijlocu erá pusa marc'a episcopésca cu tóte insigniele eii presinti, si dedesubt scrisu: La multi ani! ear celelalte 5 ferestre erau impodobite cu câte trei síruri de lampe. Iluminarea, ce luminá tóta strad'a macelariloru, durá dela 7 pán' la 10 óre sér'a, si o multime de privitori se delectá afara atátu de frumós'a privire, cátu si de cantárele festive, ce le intoná corulu eleviloru in sal'a mijlocia a catului d'antáiu.— Corpulu professoralu si consistorialu adusera omagiele loru in sér'a din 29 Novembre.— In 30 Novembre in biseric'a parochiala din cetate se seversí S. Liturgiá in modu serbatorescu, se citi din genunchi rogaciunea indatinata din Liturgieriu si se intoná de corulu clericalu o poesia ocaasionala. — Acumerau sa se'ncépa gratulárele si urárele din partea feluriteloru corporatiuni si persóne private, in sa Esc. Sea dorí a petrece acésta di in linisce si retragere, si fiindu si morbosu, si — deprecá tóte visitele. —

D i n C l u s i u ni se scrie cu dto 18/30 Novembre despre trei acte imbucurátóre, sevarsíte in decurgerea acelei septemáni. Unulu, ca in 10 Novembre se introduse in comunele Gerofi si Bamfi—Dangáu, care pâna acum nici candu n'au mai avutu preotu, preotulu celu nou si cualificatu bini-sioru I. Condoru. Alt'a, ca in Lon'a sasésca se seversí prin Parintele Protopopu V a s i l i u R o s i e s c u santírea scólei nouzidite, carea fatia cu numerulu de vre-o 50 familii ale acestei comune bisericesci este unu lucru mare si laudabilu, cáci e facuta din pétra si cuprinde 4 incaperi correspundiátóre pentru scóla si pentru invetiatorulu. In fine a trei'a, ca biseric'a gr. or. din Clusiu fu daruita cu unu rendu de vestminte preotiesci, o candela mare de argintu si o cruce frumósa si pretiósa totu de argintu, cele d'antáiu prin contribuirile ale mai multoru persóne nenumite din Sabiiu, ce-si tragu originea din Clusiu, candel'a daruita de dn'a E l e n ' a veduv'a neg. G. Z a c h a r i ' a din Sabiiu, ear crucea oferita de d. negociatoru, cetatiénu si curatoru primariu alu bis. paroch. din cetatea Sabiiului G. N. H a g g i, care cestu din urma tóte aceste ornamente le duse in persóna la loculu menitu, le asiediá cu mân'a sea, seversí cu pietate amintírea parintiloru sei, ale cároru osaminte odichnescu in cimiterulu acelei bisericí si promise acelei bisericí si de aici incolo ajutorulu seu. (D. Corespundinte ne va iertá, déca referadele acestoru solenitáti, trecendu multu preste marginile foiei nóstre, nu le potemu reproduce in totulu lorú, dar lu potemu incredintiá, ca cuvintele, ce le esprime, ca sa se bucare si publiculu cu cei ce se bucura, voru aflá doritulu lorú resu-netu, si dupa scurt'a descriere, ce li amu potutu dá. Red.)

D i n A p a h i d ' a delânga Clusiu ni se scrie cu datulu 28 Nov., ca pe neasceptate a sositu acolo D. Consiliaru de scóle Dr. Pavelu V a s i c i u in 25 Novembre, si indata a cercetatu scól'a locala, si dedú poporulu, care indata se aduná, sfaturi bune, cá pruncii sa-i tramita la scóla, dela carea potu asceptá fericirea, ear scól'a sa o tína in rendu bunu, provediendu-o cu tóte cele de lipsa,— care sfaturi le-a priimitu poporulu cu multa bucuria. (Numai de le aru si implini! Red.) Dupa aceea si-a continuatu calea in pártile Desiului, insotitu de P. Adm. prot. Maxinu, de unde re'ntorcendu-se s'a repeditu la Cosiocn'a pe unu drumu, ce-lu sili a merge mai multu pe josu decátu in trasura, si facendu cele necesarie ale oficiulu seu, a purcesu la Car'a. —

Corespondintele nostru sperá, ca cu cátu au fostu calatori'a acést'a mai ostenitóre pentru d. Consiliaru, cu atât'a va fi mai mangaitóre pentru sufletulu densulu, vediendu rezultatele cele dorite, care se spera ca se voru realisá in celu mai scurtu tempu. —

Tendința D-lui Consiliaru de a vizita școlile în tractul Ungurasiului, Clusiului de susu și Solnocului, este, dice, d. coresp., împedecata prin neprecticabilitatea drumului. —

Dela Senatulu imperialu.

S i e d i n t i a 12. (din 3 Decembre), dupacum dîseramu în numerulu trecut, a fostu, credemu, cea mai momentosa în această sesiune, pentrucă, tractandu-se despre pasagiulu 13 din adresa, privitoriu la starea de assedia din Galiti'a, mai toti ministrii vorbira încontr'a acestui pasagiu, și totusi elu se priimi cu majoritate eclatanta, — unu testimoniu preînvederatu, ca ministeriulu nu mai are increderea deplina a majorității senatului imperialu. Incătu scimu noi, acest'a este celu d'antăiu votu mare de credere, ce se da ministeriului presinte din partea reprezentanciei imperiului.

G i s k r a espune punctele, din care a manecatu comitetulu la conceptarea acestui pasagiu, și reprobéza procederea regimului, care a suspendatu prin putere militara legile dintr'o țiera, fără de a 'ntrebă și fără de a avé consimțimentulu senatului imperialu.

Ministrulu de politica **M e c s e r y** espune genes'a revoluțiunei polone și motivele, din cari regimulu a fostu silitu, a introduce în Galiti'a starea de assedia. Revoluționarii poloni au emis din Parisu la an. 1859 o proclamațiune pentru revoltarea Poloniloru, și în proclamațiunea acest'a se dice espresu, ca trebuie sa se restitué tota Poloni'a de mai nainte (va sa dica și Galiti'a), ear într'unu tractatu secretu alu revoluționariloru din an. 1860 se pune totu această tinta. Si de si revoluțiunea au avutu centrulu seu în Poloni'a rusésca, totusi s'au estinsu și asupr'a Galitiei, carea se 'mpartise în cercuri, se predase la comissari și comandanti aumiti. și preste totu se organisase că o masinaria politico-revoluționara intréga, ba puneá și radicá contribuțiuni, faceá proclamări la inarmarea generala s. a. De aceea regimulu, că sa nu dea prada turburâriloru această țiera, trebui sa strice acestu organismu și sa scape populațiunea de terorisarea revoltantiloru, și astfelu aduse starea de assedia, în carea insa, dupacum ministrulu espune mai pe largu, regimulu n'a mersu mai departe, decâtu a fostu de neincungiu-rata lipsa. În fine cêrca a demustrá, ca regimulu n'a gresitu încontr'a §-ului 13 din constituțiune; căci competința senatului imp. este legislativa, ear aducerea unei stări de assedia nu. În fine apoi arata, ca rezultatele acestei stări au fostu multiamitóre într'atât'a, căci prin ele se ascurá proprietatea și viétia locuitoriloru; și de aceea ea nici ca s'a continuatu deplinu, dar nici s'a suspendatu deplinu, ci s'au facutu numai modificările cunoscute. (Bravo! în centru.)

B r. P r a t o b e v e r a (din Austri'a de josu) espune mai antăiu motivele. ce-lu silescu a vorbi încontr'a ministeriului; căci elu asiá 'ntielege apromissiunea depusa: ca va fi ascultatoriu legiloru. (Bravo! Bravo!) Pentru densulu constituțiunea este cea d'antăiu lege a statului. § 13 din constituțiune suna asiá: Déca pe tempulu, candu nu este adunatu senatulu imperialu, într'unu obiectu alu cercului lui de activitate e de lipsa a se luá mesuri urginti, ministeriulu e îndatoratu a espune celui mai deaprópe senatu imp. motivele și rezultatele mesuriloru luate. Pe bas'a acest'a acum ventura oratorulu întrebarea: ca óre este cu potintia, a se privi și a se tractá astfelu de mesuri, prin cari activitatea constituționala într'o parte a imperiului se modifica, prin cari tóte legile imperiale într'unite (între regimulu și senatulu imp.) și sancțiunate se suspendu și în loculu loru intra diregatorie militare cu putere dictatorico legislativa, este, dice, cu potintia, a se privi și a se tractá astfelu de mesuri numai cá nisce mesuri administrative? Densulu dice, ca nu. Apoi demonstrandu mai pe largu, ca densulu nu afla nici o lege, pe carea sa se póta basá regimulu, și de aceea crede, ca regimulu erá daloriu negresitu a aduce la cunoscinti'a senatului imperialu mesurile ce le-a luat în Galiti'a; dar de óre ce acest'a n'a facut'o, de aceea densulu trebuie sa se declare pentru acestu pasu alu adresei, precum au apromisu imperatului credința și legi ascultare. (Cuventulu este intreruptu adeseori de acclamațiuni și de bravo-uri.)

G r o c h o l s k i (din Galiti'a) deplóra, ca 'n caus'a acest'a tocmai ministrulu de politica (Mecsery) s'au aflatu constrinsu a rectificá starea de assedia din Galiti'a, și densulu cu dorere si-aduce aminte unu cuventu de acum 3 ani: ca Austri'a au incetatu a fi statu de politica și s'a facutu unu statu alu dreptului. Cătu pentru 'ntrebarea, ca fost'au de lipsa luarea acelor mesuri stricte în Galiti'a? densulu trebuie sa dica, ca nu, și acest'a o demustra prin cifre. De 9 luni încóce au fostu trase inaintea tribunaleloru militare 8594 persóne, și din 6707 persóne, asupr'a căror'a s'au terminatu procesele pâna la capetulu lui Augustu, jumetate s'au aflatu nevinovate. Din 24 casuri pentru prodițiune 4 suntu pentru întârdiarea aretării, 10 încontr'a unor baieti scolari dela 15

pân' la 19 ani. Si din această cauza și pentru acesti'a sa se fia proclamatu asupr'a țierei starea de assedia?! Apoi se provóca la contrastulu, în care s'au incurcatu regimulu, candu de o parte scrie Engliterei (not'a din 12 Febr. 1863), ca Austri'a în privinți'a Galitiei n'are a se teme nimicu, ear de alta parte proclama starea de assedia. Densulu nu néga, ca Poloni din Galiti'a n'aru fi sprijinitu rescól'a din Poloni'a, néga insa, ca pentru acest'a s'aru fi facutu stórceri de bani, terorisări etc. De altmintrea Poloni galitiani cu atât'a mai vertosu au potutu sprijini revoluțiunea fratiloru sei din Poloni'a rusésca, căci regimulu austriacu, dupacum se vede din notele ce le scrise cătra cabinetulu din Petropole, insusi au sprijinitu revoluțiunea (reprobandu adica modulu de gubernare alu Russiei Red.) În fine acum revoluțiunea polona e sugrumata; de ce treaba mai este dar starea de assedia?! Densulu nu póte crede alt'a, decâtu: ori ca poterile, cari au impartitu Poloni'a vechia (Russi'a, Austri'a și Prussi'a) au facutu între sine vreunu tractatu secretu de ajutorința imprumutata, ori ca Austri'a umbla cu capulu frântu dupa favórea Russiei!

K u z i e m s k i (Rutenu din Galiti'a) dice în numele colegiloru sei, ca starea de assedia a fostu buna, ca Ruteni multiamescu lui Domnedieu pentru-ca aceea i-a scutitu de terorisările partidei revoluționare, ca crá bine de se aduceá de mai nainte, ca 'n fine Galiti'a nu va fi liniscita, panacandu nu se va 'mparti în dóue districte: unulu polonu și altulu rutenu.

D r. B e r g e r (din Austri'a de josu) privesce lucrulu din punctu de vedere juridicu, nu póte aprobá procederea regimului, ci-lu a c u s a, c a a u a t a c a t u c o n s t i t u t i u n e a.

D r. D e m e l (din Silesi'a) aru dori, a se dice în adresa mai espresu, ca regimulu n'a corespunsu §-lui 13 din constituțiune.

W a s e r (din Stiri'a) privesce starea de assedia din Galiti'a cá o ordinațiune octroita, pecandu aceea aru poté urmá numai pe bas'a §-ului 13 alu constituțiunei.

S z e m e l o w s k i (din Galiti'a) protestéza contr'a asertului lui Kuziemski, cá candu parerea acelu deputatu aru fi parerea toturoru Ruteniloru; căci cetățile și proprietarimea cea mare suntu de alta parere.

Ministr. L a s s e r espune mai pe largu, ca ministeriulu nu crede nici decâtu a fi vatematu constituțiunea, ci e convinsu, ca a lucratu în spiritulu eii.

D r. G i s k r a cá referinte, provocandu-se la argumintele insirate de Berger și Waser, documentéza mai departe, ca ministeriulu în privinți'a aducerei stării de assedia în Galiti'a este de parere gresita. „E reu, dice oratorulu la finea samburósei sele cuventári, ca reprezentanti'a imperiului fatia cu barbatii, cari au creatu constituțiunea și o au subscrisu cu numele lor, trebuie sa invóce §§-ii constituțiunei. E reu, dice, ca în adeveru exista unu conflictu, care s'aru poté incungiu-rá. Insa nu va fi vin'a nóstra, ci a acelor'a, cari (acést'a e parerea mea subjectiva) au devis'a: Incetu, dar siguru indereptu!“ (Bravo! vivace.)

Ministr. de statu S c h m e r l i n g observa mai antăiu, ca nu cas'a ablegatiloru singura, ci și în legatura cu cas'a magnatiloru și cu regimulu, toti trei factorii acestei'a împreuna au dreptulu de a interpretá constituțiunea, și nu se póte acúsá nici un'a, căci n'o interpreteza în întielesulu celeialalte. Apoi demustra din esemplele mai multoru staturi, ca regimulu a fostu îndreptatitu a aduce la casulu de lipsa tocmai pentru a-perarea constituțiunei acele mesuri esceptionale din Galiti'a. Sa nu se créda, ca regimulu la luarea estorfelu de mesuri cugeta numai la sine; elu cugeta la totulu și are curagiulu de a 'ncarcá pe capulu seu tóta responsabilitatea. (Bravo! în centru și pe bancele Român loru transsilvani.)

Ministr. de justitia H e i n respunde lui Giskra la unele pasage ale cuventului lui.

Dupace mai vorbesce **B r. P r a t o b e v e r a** și **G i s k r a**,

la votare aline'a 12 din proiectulu de adresa se priimesce dupa stilisarea comitetului cu mare majoritate. (Contr'a numai banc'a ministriloru, Românii tranni, o parte a Ruteniloru, o parte a contiloru și prelatiloru și câti-va amplotiati.)

S i e d i n t i a 13. (din 5 Decembre), dupace se 'mparte proiectulu de lege pentru drumulu feratu transsilvanu, și dupace se citescu respunsurile mai multoru ablegati boemi privitóre la neintrarea lor în senatulu impdrialu, e sacrata pasagiiloru 14, 15, 16, 17 și 18 din proiectulu de adresa, pe scurtu desbateriloru finantiale. **H e r m a n n** (din Boemi'a) și **prof. H e r b s t**, ambii oposițiionali, vorbescu pentru aceste pasagie, va sa dica încontr'a administratiunei de acum finantiale; fatia cu ei stau ministrii Plener alu finantieloru și **F r a n c k** alu resboiului. În fine se priimescu tóte alineele acestea dupa propunerea co-

mitetului. Cuventulu principalu in acésta siedintia este alu prof. Herbst, din care, pentru datele lui cele interesante es-tragemu, ca deficitulu séu lips'a este mai mare, decum o a-rata ministrulu de finantie; căci între venituri sunt puse și mai 34 mill., care sa se scóta din vendierea bunurilor sta-tului; acést'a in sa nu e imputinare a deficitului, ci numai o acoperire parțiala a aceluia, dar din contra e o imputinare a averei statului. La finea cuventarei sele oratorulu accentéza, ca dupa convicțiunea sea este de neincungiurata nevoia a se abate regimulu dela siste-m'a de acum!

Principatele române unite.

Dupa unu telegramu din „Gaz. Transs.“ dto Bucuresci 7 Decembre, alegerile deputatiloru in districte esu cu maioritáti im-pozante in favórea Guvernului. Celu mai mare numeru de voturi castigate pentru capii vechiei opositiuni este de 12. Negri, agintele principatelor la Constantinopole, fu alesu in mai multe colegie. Alegerile deputatiloru dela orasie se n-cheia astadi.

P. Archiereu Dionisiu este numitu locoteninte de Epi-scopu in Husi.

Alte sciri mai nóue din principate de astadata nu a-venu; diuarele de acolo ne vinu neregulat.

Prospectu politicu.

Comandantele supremu alu armatelor aliata austro-prusse dice intr'o proclamatiune cátra locuitorii ducatelor dela Elba, ca posesiunea provisorie in Holstein și Lauenburg a trecutu la Maiestátile austriaco-prusse, ca esecutiunea bundului e ter-minata, ca administratiunea suprema a comisariloru civili a incetatu, ca trupele saxoneze și hannoverane voru desiertá tiér'a și trupele austro-prusse voru ocupá singure locul a-cestor'a. Va sa dica cu alte cuvinte: Prussia a reusitu la bundulu din Frankfurt, și Austria a secundatu acestei politice.

In senatulu italianu, dupa unu telegramu din 6 Decembre, Generalulu Cialdini pledéza pentru transpunerea capitalei din cause strategice, Pallavicino combate conventiunea, propune luarea Romei și a Venetiei; contele Revel reproba conventi-unea, căci ataca puterea lumésca a Papei. — Pap'a va sa pro-testeze in modu energicu incontr'a secularisárei monastiriloru din Poloni'a: căci acést'a aru lovi in concordatulu incheiatu între curi'a romana și Imperatulu Nicolau la an. 1847.

Publicarea

summeloru incurse la fondulu Asociatiunei de pre tempulu siedintiei comitetului tinute in 8 Novembre a. c. pána la sie-dinti'a Comitetului tinuta in Decembre a. c.

1) Prin d. Colectoriu in Vienn'a Ioanne Bartolomeiu s'a tramesu la fondulu Assoc. 35 f. v. a. și anume:

a) Dela Ilustritatea Sea d. Consiliariu de curte Georgiu Pop'a cá m. nou pre an. 186⁴/₅ 5 f., b) dela d. Ioann Cavaleru de Zol'a doctorandu in drepturi cá m. nou, pe an. 186⁴/₅ 5 f., c) dela d. Ioann V. Perlea m. nou, negociatoriu in Vien-n'a 5 f., d) d. Manasse N. Dim'a m. nou, negociatoriu in Vien-n'a 5 f., e) d. Cavaleru Iosifu Papp de Macedonfi tacs'a re-stanta pre an. 186³/₄ 5 f., f) d. Spiridonu Fetti Concipistu aulicu tacs'a restante pre an. 186³/₄ 5 f., g) d. Ioanne Bar-tolomeiu, adjunctu de conceptu aulicu cá tacs'a rest. pre an. 186³/₄ 5 f., Summ'a face 35 f. v. a.

2) D. Ioanne Macelariu Notariu in Racoviti'a tramete tacs'a restante pre an. 186³/₄ in summa de 5 f.

3) Prin d. Colectoriu Georgiu Ioanette din Câm-peni s'a tramesu la fondulu Assoc. 35 f. cá taxe restante, și anume:

a) dela d. proprietariu in Câmpeni Michaelu Andreic'a pre anii 186²/₃, 186³/₄ 10 f. v. a., b) d. preotu in Bistr'a Ioanne Balea pre an. 186³/₄ 5 f., c) d. Vasiliu Burdiu Jude Comunale in Bistr'a pre an. 186³/₄ 5 f., d) Comun'a Câm-peni pre an. 186³/₄ 5 f., e) d. Jude cercualu Petru Ioanette pe an. 186³/₄ 5 f. v. a., f) d. Notariu și Colectoriu alu Assoc. Georgiu Ioanette pre an. 186³/₄ 5 f. Summ'a totala 35 f. v. a.

4) Prin d. Colectoru și Protopopu Ioanne Petricu s'a tramesu la fondulu Assoc. cá tacs'e restante pre anii 186²/₃ și 186³/₄ summ'a de 20 f. v. a. și anume:

a) dela d. parochu in Tientiariu Ioann Eft. Popovieiu pre an. 186²/₃ și 186³/₄ tacs'e rest. 10 f. v. a., b) d. parochu in Tientiariu Ioanne G. Popovicu pre an. 186³/₄ 5 f., c) d. pa-rochu in Terlungeni Georgiu Manole pre an. 186³/₄ 5 f. Summ'a 20 f. v. a.

5) Dela d. Protopopu in Gyergyo Sz. Miklos Aaronu Bo-ieriu tacs'a pre an. 186⁴/₅ cá m. ord. nou 5 f. v. a.

6) Prin d. Colectoriu și Protop. alu Dobrei Nicolau de Crainicu, s'a tramesu la cass'a Asociatiunei tranne 7 f. v. a. dintre cari 5 f. pretiulu aloru 5 esempl. din actele adunáriloru generale I, II și III, 2 f. pentru 2 diplome dela doim. ord. și anu-

Redactoru respundiatoru Zacharia Boiu.

me: a) dela d. Jude procesuale Georgiu Nandr'a in Uniadór'a, b) d. Jude procesuale Alessandru de Crainicu in Dobr'a; Sum-m'a 7 f. v. a.

7) d. professoru gimn. in Blasiu, Alimpiu Bla-sianu, tramete la cass'a Assoc. tranne, tacs'a restante de membru ord. alu Asociatiunei, pre anii 186²/₃ și 186³/₄ in sum-ma de 10 f. v. a.

8) D. Colectoru și prot. in Sabesiu, Ioanne Tipeiu tramete la fondulu Assoc. cá tacs'e restante pre anii 186²/₃ și 186³/₄ summ'a de 30 f. v. a., și anume:

a) dela d. Jude scaunale Simeonu Balomiri restanti'a pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. v. a., b) d. advocatu Dr. Avraamu Tincu tacs'a restanta pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. v. a., c) d. Senatoru Ioscfu Besianu tacs'e restante pre anii 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. Summ'a 30 f. v. a.

9) Prin d. Colectoru și Inspectoru mitrop. in Blasiu, Ge-orgiu Popp'a s'a tramesu la fondulu Assoc. 5 f. v. a. cá taxa re-stanta pe an. 186³/₄ pentru d. negociatoriu Gregoriu Pongratz.

10) Deadreptulu la cass'a Assoc. a mai incursu dela sie-dinti'a trecuta a Comitetului pána la cea presenta urmatórele summe:

a) dela d. inv. norm. in Brasiovu Dimitriu Cioflecu tax'a rest. pre anii 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. b) d. Teodoru Stanislavu ca-pitanu c. r. in pensiuone, restanti'a pre anii 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. c) Oprea Nicolaiu Pop'a, economu in Salisce, tax'a pre anii 186³/₄ și 186⁴/₅ 10 f.

11) Prin d. Colectoru și advocatu in Oradea-mare, Ioann Gozman s'a tramesu la fondulu Assoc. cá taxe restante pre anii 186²/₃ și 186³/₄ summ'a de 92 f. v. a. și anume:

a) dela Ilustritatea Sea d. Episcopu Iosifu Popp de Szilágy pre anii 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. b) d. prepositu ma-ioru Nicolau Borbol'a restanti'a pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. c) d. Rvr. domnu Canoniecu Ioanne Vanci'a pre an. 186²/₃ taxa restante 5 f. d) Rvr. d. Canoniecu și rectoru seminariulu, Ioann Popu, amesuratu a promisiunei sele cu 10 f. pre fiecare anu, s'a priimitu pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 20 f., e) d. Secretariu episco-pescu Iustinu Pappiu pre an. 186²/₃ și 186³/₄ 10 f. d) d. Jude comitatensu Petru Erdély pre an. 186²/₃ și 186³/₄ taxa rest. și pentru diploma 11 f. e) d. Ioanne Gozmanu advocatu pre an. 186²/₃ 5 f., f) Magn. d. Jude primariu in comitatulu Biharei Iosifu Romanu, amesuratu dechiaratiunei de dto 3. Dec. 1864 competinti'a pre 4 ani și pentru diploma, cá m. ord. nou 21 f. v. a.

Asiá dara summ'a tramesa prin d. Colectoru I. Gozmanu face preste totu: 92 f. v. a. di nóue dieci și doi flo-rini in valuta austriaca.

12) Prin d. Colectoru și prot. in Turd'a, Ioanne Anto-nelli s'a tramesu la fondulu Assoc. taxe rest. 36 f. v. a. și anume:

a) dela d. Ioanne Baritiu parochu in Petridulu de mijlocu tax'a rest. pre an. 186²/₃ și 186³/₄ și pentru diploma 11 f. b) d. Stefanu Ratiu proprietariu in Turd'a pre a. 186²/₃ și 186³/₄ re-stanti'a 10 f., c) d. Ioanne Rusu parochu in Lit'a romana pre an. 186²/₃ 5 f., d) d. Titu Farcasiu parochu in Hasdate pre an. 186²/₃ 5 f., e) d. Alessandru Baritiu parochu in Filea de josu restanti'a pre an. 186³/₄ 5 f. Summ'a 36 f. v. a.

Dela Secretariatulu Asociatiunei transsilvane române-Sabiiu in 7 Decembre 1864.

Nr. 45—1. Escribe de concursu.

Comunitatea bisericésca ortodoxa-orientala din Lugosiu amesuratu decisiunei din 22 Nov. 4 Dec. a. c. nr. 4 escrie concursu pentru postulu de invetiatoriu la din nou infiintand'a clasa IV. normala capitala dela scólele elementarie románe din Lugosiu, a cárei infiintare s'a aplaciatu cu inal'ta reso-lutiune a inal'tei locotiintie reg. ung. din Bud'a dto 6 Novembre a. c. nr. 83,084. Cu acestu postu suntu anualu impreunate urmatórele emolumente: 315 fl. v. a. salariu, 84 fl. v. a. bani de cortelu, 30 meti de gráu și 12 orgii de lemne, din cari are a se prevedé și incaldirea scólei.

Competitorii voru avé á-si indreptá recursele loru catra subserisulu, și a le prevedé cu testimoniulu precum despre absolvirea preparandiei la institutul preparandialu din Aradu, asiá și despre capacitatea de a ocupá postulu de invetiatoriu la scóle capitale-normale, — mai departe cu estrasulu de bo-tezu, portarea politica și morala, canóscerea limbiloru și anii servitiului invetiatorescu.

Aceste recurse au in restimpu de 4 septemáni dela a 3 inserare socotitu nesmintitu a se tramete, căci la mai tardiu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 28 Novembre 1864. s. v.

Ioann Marcu m. p.,

Protop. și Presied. alu adunárei comunei bisericesci

Editur'a și tipariulu tipografiei diecesane.